



با کالاهای لوکس –مشاهده کنند. که فعالان گردشگری با موفقیت خود را از تورم ریالی مصون داشته و معاملات خود را دلاری کرده‌اند، انگیزه قدرتمندی برای پیروی از همین الگو پیدا می‌کنند.

این امر می‌تواند به تدریج به شکل‌گیری یک اقتصاد موازی و دلاریزه شده منجر شود که در آن کالاهای و خدمات مهم دیگر با ریال قیمت‌گذاری نمی‌شوند. چنین فرآیندی، یک چرخه معیوب را تشدید می‌کند:

ارزش ریال با سرعت بیشتری سقوط می‌کند. انگیزه‌ها برای دلاریزه کردن معاملات بیشتر می‌شود.

این پدیده که به «فرار از پول ملی» شهرت دارد، در نهایت حاکمیت پولی بانک مرکزی را تضعیف کرده و کنترل اقتصاد را برای سیاست‌گذاران دشوارتر می‌سازد. بنابراین، آنچه در صنعت گردشگری رخ می‌دهد، تنها یک مشکل بخشی نیست، بلکه زنگ خطری برای سلامت کل اقتصاد کلان کشور است.

بستری برای استثمار

با این حال، این ضرورت اقتصادی می‌تواند به راحتی به ابزاری برای استثمار تبدیل شود. زمانی که یک هتل از موقعیت انحصاری خودو ناآگاهی گردشگر برای تحمیل نرخ‌های تبدیل ناعادلانه و غیرشفاف سوءاستفاده می‌کند، از مرز اخلاق عبور کرده است. اینجاست که اعتماد از بین می‌رود و گردشگر با احساس فریب‌خوردگی، تجربه منفی خود را به دیگران منتقل می‌کند که در بلندمدت به اعتبار کل صنعت گردشگری کشور لطمه می‌زند.

نتیجه‌گیری: ضرورت اقتصادی در برابر شفافیت معاملاتی

اصرار کسب‌وکارهای گردشگری در ایران بر دریافت اسکناس ارز خارجی، اگرچه در شرایط تورمی راهکاری برای بقا به‌نظر می‌رسد، اما در نگاهی عمیق‌تر، بازتاب نقص‌های ساختاری عمیق در اقتصاد کشور است که تداوم آن قابل توصیه نیست. این رویه نتیجه سه بحران درهم‌تنیده است: تحریم‌های بین‌المللی گسترده، نظام ارزی چندنرخ‌خ و ناتوانی ساختاری در نظام بانکی. این اقدام نه تنها گردشگران را در معرض ریسک، بی‌اعتمادی و استثمار قرار می‌دهد و به اعتبار کشور لطمه می‌زند، بلکه با احتمال سرایت به سایر بخش‌ها، موجب تضعیف بیشتر پول ملی و حاکمیت پولی خواهد شد. عادی‌سازی چنین رویه‌ای، مسیری خطرناک به‌سوی دلاریزه شدن اقتصاد و تشدید بحران‌های موجود است. در نتیجه، تازمانی که ایران از تحریم‌های فراگیر رویه‌روست و از یک نظام ارزی ناکارآمد و سیستم بانکی متزوی رخ می‌برد، این شیوه پرداخت نه تنها ماحل پایدار نیست، بلکه باید به‌عنوان هشدار جدی برای ثبات کلان اقتصادی کشور تلقی شود.

گردشگری

معمای پرداخت در انزوا:

چرا هتل‌ها اسکناس دلار می‌خواهند؟

■ «در چشم‌انداز جهانی سفر، پرداخت‌های الکترونیکی یک امر عادی است. اما در مقاصد سفر مانند ایران که به دلیل تحریم‌های اولیه و ثانویه آمریکا از سیستم مالی جهانی جدا افتاده‌اند، این واقعیت کاملاً متفاوت است و گردشگران خارجی با یک چالش اساسی روبرو می‌شوند؛ نبود امکان استفاده از کارت‌های اعتباری بین‌المللی و در نتیجه، الزام به حمل مقادیر زیادی پول نقد.»

گردشگران را به سمت سیستم رسمی هدایت کند.

ریسک حمل پول نقد

مهم‌ترین و بارزترین مشکل، خطرات امنیتی مرتبط با حمل مقادیر زیاد پول نقد برای کل مدت سفر است. این الزام، که در غیاب کامل زیرساخت‌های پرداخت بین‌المللی به وجود آمده، مسافران را به هدفی آسیب‌پذیر برای سرقت بدل می‌کند. تلاش دولت برای ارائه یک راه‌حل، یعنی معرفی «کارت‌های گردشگری»، نه تنها این مشکل را حل نکرده، بلکه حداقل با دستورالعمل فعلی آن را تشدید می‌کند. این کارت‌ها با «نرخ توافقی» شارژ می‌شوند که در عمل، تفاوت فاحشی با نرخ واقعی بازار آزاد دارد. این نرخ، که گاهی «ارز توافقی» یا «ارز سهمیه‌ای» نیز نامیده می‌شود، توسط بازار مشلکل ارزی و تحت نظارت بانک مرکزی تعیین می‌شود اما همواره فاصله قابل توجهی با نرخ بازار آزاد دارد و همین امر آن را برای گردشگر غیر جذاب می‌سازد.

پرداخت ترکیبی

اگر هزینه نهایی هتل یک عدد غیررند نباشد (مثلاً ۲۵۷ دلار)، گردشگر ممکن است مجبور شود ۳۰۰ دلار پرداخت کرده و مابقی را به ریال دریافت کند. در این حالت، هتل معمولاً از نرخ تبدیلی استفاده می‌کند که به نفع خودش است و گردشگر ضرر می‌کند.

قیمت‌گذاری دوگانه

برخی هتل‌ها ممکن است یک قیمت به دلار و یک قیمت به ریال اعلام کنند. اما قیمت ریالی بر اساس یک نرخ تبدیل بسیار نامطلوب محاسبه شده است تا گردشگر را به پرداخت دلاری ترغیب کند. این عمل، که مشابه آن در کشورهای مانند هائیتی نیز گزارش شده، یک شکل واضح از سوءاستفاده از موقعیت است.

نگاهی به فراتر از مرزها:

بررسی رویه‌های مشابه در سایر کشورها نشان می‌دهد که تقاضا برای ارز خارجی یک پدیده جهانی است که در شرایط اقتصادی خاصی بروز می‌کند و مختص ایران نیست. تجربه آرژانتین در این زمینه بسیار آموزنده است.

آرژانتین: سیاست دولتی به عنوان ابزار رقابت

آرژانتین به دلیل تورم بسیار بالا، یک نمونه برجسته است. اما تفاوت کلیدی در این است که دولت آرژانتین این رویه را نه تنها تحمل نمی‌کند، بلکه آن را به یک سیاست رسمی تبدیل کرده است. گردشگران خارجی که هزینه اقامت خود را با کارت‌های اعتباری بین‌المللی خارجی مانند ویزا و مستر کارت پرداخت می‌کنند، از بازپرداخت ۲۱٪ مالیات بر ارزش افزوده بهره‌مند می‌شوند. این یک سیاست کلان اقتصادی حساب‌شده برای رقابت با نرخ غیررسمی و بازار سیاه دلار آمریکا «دلار آبی» و جذب ارز قدرتمند به سیستم بانکی رسمی کشور است. این یک استراتژی «هویج است، در حالی که در ایران، به دلیل نبود زیرساخت، تنها گزینه موجود «چوب» پرداخت نقدی است. این تفاوت رویکرد، ریشه در یک واقعیت بنیادین دارد: آرژانتین با وجود تمام بحران‌هایش، بخشی از نظام مالی جهانی است و می‌تواند از ابزارهایی مانند کارت‌های

اقتصادی رخ می‌دهد. آرژانتین نمونه کلاسیک این پدیده است که در آن دهه‌ها ابرتورم، اعتماد عمومی به پیروی آرژانتین را از بین برده و دلار را به ارز واقعی معاملات بزرگ و پس‌انداز تبدیل کرده است. ارز خارجی به عنوان پناهگاه امن در شرایطی که پول ملی به دلیل تورم مزمن و سیاست‌های ارزی نامتوازن به سرعت ارزش خود را از دست می‌دهد، ارزهای خارجی به ثبات مانند دلار آمریکا یا یورو به یک پناهگاه امن برای حفظ ارزش تبدیل می‌شوند. کسب‌وکارها و افراد، اعتماد خود را به پول ملی به عنوان یک ابزار ذخیره ارزش از دست می‌دهند و برای محافظت از قدرت خرید خود به ارزهای خارجی روی می‌آورند. برای یک هتل در ایران، در آمدی که امروز به ریال کسب می‌شود، ممکن است فردا ارزش کمتری داشته باشد. دریافت دلار با یورو این ریسک را از بین می‌برد و به هتل اجازه می‌دهد تا ثبات مالی خود را حفظ کند. در واقع، این نرخ دلار در بازار آزاد است که به عنوان شاخص واقعی انتظارات تورمی و ارزش دارایی‌ها عمل می‌کند، نه نرخ‌های دستوری دولتی.

همکاسازی هزینه‌ها و درآمد‌ها

بسیاری از هزینه‌های یک هتل مدرن، حتی در یک کشور تحریم‌شده، به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به ارز خارجی وابسته است. این هزینه‌ها می‌تواند شامل تجهیزات وارداتی باشد که باید با ارز خریداری شوند. حتی اگر برخی از این تجهیزات با ارز نیمایی (نرخ کنترل‌شده برای واردکنندگان) تهیه شوند، بسیاری دیگر از هزینه‌ها از جمله هزینه‌های نگهداری، جایگزینی دارایی‌ها در آینده، و حتی قیمت‌گذاری برخی خدمات داخلی، به‌طور غیرمستقیم با نرخ ارز در بازار آزاد همبستگی دارند. دریافت درآمد به ریال در حالی که بخش قابل توجهی از مینای هزینه دلاری است، ریسک بزرگی برای بقای کسب‌وکار ایجاد می‌کند. پوشش ریسک طبیعی: قیمت‌گذاری و دریافت هزینه به دلار، یک «پوشش ریسک طبیعی» در برابر نوسانات نرخ ارز ایجاد می‌کند. به این ترتیب، درآمد‌های ارزی هتل با هزینه‌های ارزی آن مطابقت پیدا می‌کند و کسب‌وکار از زیان‌های ناشی از کاهش ارزش ریال مصون نگه می‌دارد.

گردشگری به‌عنوان یکی از کانال‌های ارزآوری

در اقتصادی که به دلیل تحریم‌ها دسترسی محدودی به بازارهای مالی جهانی دارد، صنعت گردشگری به یکی از کانال‌های ورود ارز قدرتمند (Hard Currency) به کشور تبدیل می‌شود. این موضوع از آن جهت اهمیت مضاعفی می‌یابد که حتی صادرکنندگان رسمی نیز برای بازگرداندن ارز خود با موانعی روبرو هستند. آنها ملزم به فروش ارز خود در سامانه‌هایی مانند «نیم» یا نرخ پایین‌تر از بازار آزاد هستند، که این امر انگیزه قوی برای کم‌پیمانه‌های صادرات و تلاش برای دور زدن سیستم رسمی ایجاد می‌کند. در این خلاء، دلارهای نقدی که توسط گردشگران وارد کشور می‌شود، به منبعی حیاتی و ارزش‌تر از ارزهای رسمی تبدیل می‌شود. این یک استراتژی خرد برای بقای کسب‌وکار و در مقیاس بزرگ‌تر، مکانیزمی برای تزریق ارز به یک اقتصاد تشنه است. این موضوع در آرژانتین نیز به شدت صدق می‌کند، جایی که دولت به‌طور فعال تلاش می‌کند دلارهای

گروه گردشگری – مهدی اشراقی، دکتری برنامه‌ریزی توسعه گردشگری پژوهشگر و فعال حوزه گردشگری پس از اعلام نظر سنجی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی درباره «ارزی شدن نرخ هتل‌ها» یا «محاسبه نرخ اقامت بر مبنای ارزهای خارجی» در نوشتاری با عنوان معمای «پرداخت در انزوا: چرا هتل‌ها اسکناس دلاری می‌خواهند؟» نگاهی تحلیلی به این جریان در ایران داشت.

اشراقی نوشت: «در چشم‌انداز جهانی سفر، پرداخت‌های الکترونیکی یک امر عادی است. اما در مقاصدی مانند ایران که به دلیل تحریم‌های اولیه و ثانویه آمریکا از سیستم مالی جهانی جدا افتاده‌اند، این واقعیت کاملاً متفاوت است و گردشگران خارجی با یک چالش اساسی روبرو می‌شوند: نبود امکان استفاده از کارت‌های اعتباری بین‌المللی و در نتیجه، الزام به حمل مقادیر زیادی پول نقد.

در این شرایط، یک رویه رایج شکل گرفته است: هتل‌ها و سایر کسب‌وکارهای گردشگری، هزینه خدمات خود را نه تنها به ارز خارجی قیمت‌گذاری می‌کنند، بلکه پرداخت را نیز به صورت اسکناس دلاری یا یورو طلب می‌کنند. این رویه، که در نگاه اول ممکن است عجیب به نظر برسد، پاسخی مستقیم به واقعیت‌های پیچیده اقتصاد ایران است؛ وجود یک نظام ارزی چندنرخ‌خ که در آن شکافی عمیق بین نرخ‌های رسمی و نرخ بازار آزاد وجود دارد، کسب‌وکارها را به سمت ارزهای با ثبات سوق می‌دهد.

این رویه بیشتر از سوی مسافران به عنوان یک «استثمار غیراخلاقی» تلقی می‌شود که به اعتماد آسیب می‌زند. اما آیا این تمام ماجراست؟ این مطلب به بررسی این پدیده در بستر خاص ایران می‌پردازد و با مقایسه آن با تجربه آرژانتین - کشوری که با بحران‌های اقتصادی مشابهی دست و پنجه نرم می‌کند - به پرسش‌های کلیدی پاسخ می‌دهد: چرا هتل‌ها بر دریافت اسکناس ارز خارجی اصرار دارند؟ آیا این عمل ذاتاً یک استثمار است یا یک واکنش منطقی به شرایط اقتصادی طاقت‌فرسا؟ و چه نیروهای کلان اقتصادی در پس این تقاضای به ظاهر ساده نهفته است؟

اگرچه اجرای این رویه می‌تواند به شیوه‌هایی غیراخلاقی و از طریق نرخ‌های تبدیل ناعادلانه صورت گیرد، اما اصل تقاضا برای ارز خارجی ریشه در یک ضرورت اقتصادی عمیق‌تر دارد. این پدیده، که به عنوان «جایگزینی ارز» یا «دلاری شدن» شناخته می‌شود، یک استراتژی بقای برای کسب‌وکارها در یک اقتصاد با تورم بالا و ارز ملی بی‌ثبات است که از بازارهای جهانی جدا افتاده است. بنابراین، قضاوت در مورد این عمل نیازمند درک تمایز میان انگیزه اقتصادی برای ثبات و رفتار فرصت‌طلبانه برای کسب سود است.

چرا هتل‌ها دلار طلب می‌کنند؟

در نگاه اول، اصرار یک هتل بر دریافت اسکناس دلار یا یورو به جای ریال ایران، ممکن است غیر منطقی یا حتی توهین‌آمیز به نظر برسد. اما این تقاضا ریشه در یک پدیده اقتصادی شناخته‌شده به نام جایگزینی ارز (Currency Substitution) یا دلاری شدن (Dollarization) دارد که در کشورهایی با تورم مزمن و بی‌ثباتی

روزنامه اقتصاد کیش مشترک می پذیرد:

۱۴۰۴

علاقتمندان به اشتراک و دریافت روزنامه اقتصاد کیش می توانند فرم زیر را تکمیل و پس از پرداخت هزینه اشتراک به حساب جاری ۸۷۱۰۰۰۰۹ و یا شماره کارت : ۵۸۹۴۶۳۷۰۰۰۸۲۳۱۴ و یا به شماره شبّا : ۸۷۱۰۰۰۰۰۸۷۱۰۱۳۰۱۰۰۰۰۰۰۰۰ IR بانک رفاه شعبه پانیز کیش به نام شرکت اقتصاد کیش فرم را به همراه رسید واریزی به نشانی ویلاهای مروارید - بلوک B۳ - طبقه ۳ - واحد ۷۱۵ - یا به شماره واتس آپ ۰۹۳۴۷۶۹۰۷۱۴ ارسال فرمایند

قیمت یک نسخه:

۱۲۵/۰۰۰ریال

۱ ماهه: ۳/۱۲۵/۰۰۰ریال

۳ ماهه: ۹/۳۷۵/۰۰۰ریال

۶ ماهه: ۱۸/۷۵۰/۰۰۰ریال

یکساله: ۳۷/۵۰۰/۰۰۰ریال

مشخصات :

نام شرکت / موسسه / شخص :

نشانی :

تلفن :

تعداد مورد تقاضا :

توضیحات :

- هزینه اعلام شده برای ۱ نسخه روزنامه می باشد .
- در صورت تغییر محل ، نشانی جدید را به امور مشترکین اطلاع دهید.
- تاریخ شروع و پایان دوره اشتراک را برای خود یادداشت کنید.

در صورت عدم دریافت روزنامه سریعاً به امور مشترکین اطلاع دهید .

شماره مستقیم امور مشترکین ۰۹۳۴۷۶۸۲۰۵۷-۰۳۴۴۲۴۹۹۹

با ارائه نظرات ، انتقاد و پیشنهادات سازنده خود ما را در این امر یاری نمائید .

اینجا امید

ادامه دارد



همین الان
منو اسکن کن



نشانی: تهران، ابتدای بزرگراه ارتش، بلوار شهید مژدی (اوشان)، خیابان پروفسور وثوق، بلوار محک، مؤسسه خیریه و بیمارستان فوق تخصصی سرطان کودکان محک

تلفن: ۰۲۱-۲۳۵۴۰



محک

مؤسسه خیریه خدمات از کودکان مبتلا به سرطان

mahak-charity.org

شعبه ۱ : نوبنیاد ، مرکز خرید آربین

شعبه ۲ : صدف ، مرکز خرید بساک

0902 299 2099 Hany_Tahrir

نهشت افزار هانی

تحويل در محل
ویژه ادارات

تحریر
های